

SINEMA / TÜRK SINEMASI

Türkiye’de Sinema Meselesi: “Başka Sinema” Nasıl Mümkün?

Posted on 01 Kasım 2013 by SINEDEBİYATRO

Yorum yapın

Bundan bir yıl kadar önce Türkiye’de “bağımsız” sinemanın durumu üzerine şöyle derin düşüncelere dalmıştım: kapanan Alkazar, yıkılan Emek Sineması, can çekişen Beyoğlu Sineması’na bakıp, aceba İstanbul gibi bir şehirde, bunca genç nüfusa rağmen, bağımsız bir sinema hayal miydi?

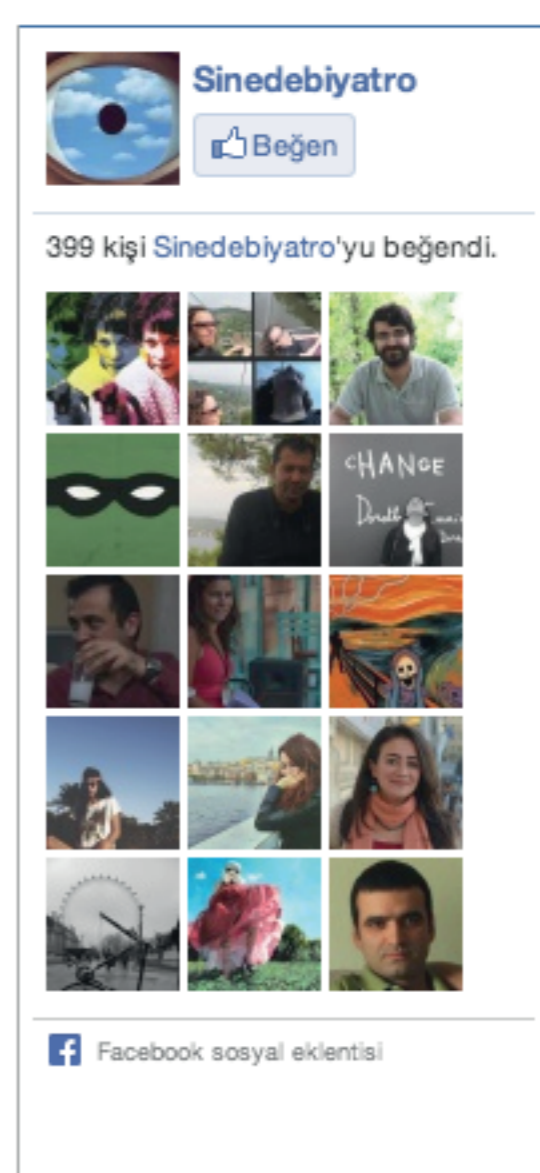
Ben bunun bir hayal olmadığını biliyordum ama dün, yani 1 Kasım’da “[Başka Sinema](#)”nın faaliyete geçmesiyle bu inancım gerçekleşmiş oldu. Öncelikle şunu söylemeliyim: “Başka Sinema” en azından 2013 yılının sinemamız açısından en büyük olaydır, hatta 2000’li yılların da en önemli birkaç olayından birisi olarak görülebilir. Sinema camiasının yaşadığı bunalımda nasıl bir umut kaynağı olduğunu, eğer benzetmem yanlış anlaşılmasın ise “**Başka Sinema, Türkiye Sineması’nın Gezi direnişidir!**” sözleriyle özetleyebilirim ancak. Başka Sinema projesi eğer başarılı olursa, “piyasa filmi” gösteren sinemalara bir alternatif oluşturulmayacak sadece, aynı zamanda Beyoğlu , Rexx gibi sinemaları da, sinema salonunda düzgün bir film izlemek için yılda birkaç kez düzenlenen festivalleri beklemek zorunda kalan sinefilleri de kurtaracak! Ayrıca yurtiçi ve yurtdışı festivallerde ödül almış yerli/yabancı filmler de daha uzun süre gösterimde kalarak, daha çok kişiye ulaşabilecek. Başka Sinema’nın getirdiği iki önemli yenilik var: birincisi, bağımsız filmler gösteren sinema salonları bir anlamda tek bir çatı altında birleşiyor; ikincisi konvansiyonel seans mantığı yerine aynı gün farklı filmlerin gösterildiği, bir filmin sadece bir hafta değil daha uzun süre gösterimde kaldığı festival modeline dönülüyor. Umarım Başka Sinema dört salon ile çıktığı bu yolculukta başarılı olur, zira bu Türkiye sineması için bir ölüm kalım meselesi. Bu sebeple, sonrasında “ben demiştim” dememek için daha yolun başında hem bir sinemasever, hem de bir “pazarlamacı” olarak birkaç dost tavsiyesinde bulunmak istiyorum. Umudum o va. belki bu ses duvarlı kulaklara erisir...

Aslında Türkiye’de Sinema Meselesi hususunu ilk paragrafta söylediğim gibi bir iki yıldır kendine dert edinmiş biri olarak 2012 Eylül ayında yine bu blogda şöyle bir yazı yazmıştım: “[Türkiye’de Sinema Meselesi : Salonlar ve İzleyici](#)”. Sonrasında bu alanda yapılmış çalışmalara ve yayınlanan raporlara dayanarak bu meseleyi enikonu işlemeyi düşünmüş, ancak gerek vaktisizlik, gerek araya hayatın girmesi sonucunda bu yazıyı ardılsız bırakmıştım. Yine de o yazıda, Türkiye’de sinema işletmeciliğinin dağıtım ve fiyatlandırma olmak üzere en temel iki sorunu olduğunun altını çizmiştim. Dağıtım sorununun çözülebilmesi için işletme dilinde “dikey birleşme” diye adlandırılan stratejinin benimsenmesi gerektiğini de yine o yazımda belirtmiştim. Dikey birleşme ne demek? Yani M3 gibi bağımsız bir dağıtımçı firmanın sinema salonları ile stratejik ortaklığa yahut salon işletmeciliğine girmesi. Başka Sinema’nın da yaptığı tam olarak bu işte! Belki de, bundan sonrası için BirFilm gibi diğer bağımsız film dağıtımçıları ile iş ortaklığına gidilerek bağımsız sinemaya daha fazla alan açılabilir. Aynı zamanda bu sayede film çeşitliliği de artacağı için, “festival modeli” seans yapısında filmlere olan ilgi artar ve bence klişe tabirle “pasta genişler”. Bir diğer alternatif ne olabilir? Bulut Film gibi bağımsız film yapım şirketleri, dahası film festivalleri ile de yine iş ortaklıklarına gidilmesi sektördeki tüm “bağımsız” oyuncuların elini kuvvetlendirir. Zaten bu yönde iki işaret var: birincisi Bulut Film’in yapımcılığını üstlendiği “Hayat Boyu” filminin Başka Sinema’da ön gösteriminin yapılması, diğeri de Lale Kart üyelerinin indirimli “öğrenci bileti” fiyatlarından yararlanabilecek olması. Bu açıdan baktığımızda eksik parça, diğer film dağıtım şirketleriyle stratejik ortaklıklar kurmak, umarım o da yakın zamanda düşünüülür ve uygulamaya geçirilir. Ayrıca, malum İstanbul’da bir “Sinematek” olmadığı için eski filmlerin gösterildiği, “sinema buluşmaları”nın gerçekleştirildiği bir ortamımız yok. Dolayısıyla bu tarz içeriklere de Başka Sinema yer vermeli diye düşünüyorum. Zira sadece güncel olanın peşinden giderek ne “festival” ne de “sinema kültürü” oluşabilir, yönetmenlerin tüm filmografisinin gösterilmesi gibi alternatif hamlelere de ihtiyaç duyulacağı kesin. Belki de “*her şeyi beklemek lazımdır*” ama insan sevdiği işler başarılı olsun istiyor. İş dünyasında güzel bir laf vardır “**content is the king**” diye, evet, bugün geldiğimiz noktada gerçekten en önemli nokta içerik, bu her “iş” için geçerli. Son olarak buradaki stratejinin de “ana akım”dan kurtarılması gerekiyor. Nasıl ki ana akım sinema anlayışını ters köşeye yatıran bir “bağımsız sinema işletmeciliği” modeli kuruyorsa Başka Sinema, aynı zamanda yine içerik desteği konusunda da “ünlü” kişiler yerine blogger’lar, bağımsız sinema dergileri (*AltYazı’nın halihazırda sponsor olması oldukça önemli*) ve yeni medyanın sunacağı imkanları değerlendirme yoluna gitmeli. Başka Sinema sosyal medya açısından bunun işaretini de verdi bir bakıma, ezcümle içerik sağlam, birkaç rütuşla bence Başka Sinema yatağını bulup, buradan gürül gürül akmaya başlayacak.

Gelelim bir diğer meseleye... Yine bahsi geçen yazımda dağıtım kadar belki de ondan daha esas olan bir sorun halen sinemamızda yerli yerinde duruyor. Burada mevzuat gereği ne tür yaptırımlar var, detaylarıyla bilmiyorum ancak Başka Sinema’nın mutlaka fiyatlandırma sorunlarını da ele alması gerekir. Nitekim bence büyük oranda fiyatlandırmaya bağlı olan kronik bir hastalığı var sinemamızın: **Salonlar boş!** Yıl boyunca ortalama doluluk oranı %10 seviyesinde. Bu sorunu çözmeden bağımsız sinemanın ayakta durması ve alan genişletmesi malesef mümkün olamaz. “**Bize her gün festival!**” diyerek yola çıkan bir hareketin, festivallerdeki doluluk oranının %90’ları aşmasının belirli sebepleri olduğunu düşündüğünü varsayıyorum. Hissiyatım, haftaiçi 5 TL uygulamasının bunda önemli bir etken olduğu yönünde. Bu alanda bağımsız sinema için yapılacakları şöyle özetleyebilirim: öncelikle “dinamik fiyatlandırma” uygulamasına geçilmesi ve “abonman” sisteminin getirilmesi gerekiyor. Yani örneğin hafta içi gündüz seanslar 8 TL, akşam seansları 10 TL, günün ilk seansları 5 TL, haftasonu seansları ise 12-15 TL civarında olabilir. Böylece doluluğun %10’u bile bulmadığı seanslara olan talep artabilir diye tahmin ediyorum. Abonman sistemi ise bir anlamda “aylık akbil” modeli, yani sinemaya ayda dörtten fazla kez giden seyirciler için tüm Başka Sinema salonlarında geçerli aylık 25-50 TL’lik abonelik sistemi uygulanabilir. Aynı şekilde 3/6/12 aylık kartlar da sunulabilir, kart sahipleri yıl boyu sınırsız film izleme hakkına sahip olurlar. Salon işletmecileri de ücreti peşin yahut düzenli taksitlerle alacakları için gelir/gider hesaplarını daha iyi yönetebilirler. Tabi bu uygulamaya geçilirse eksileri ve artıları süreç içinde ele alınıp gerekli değişikliklerin de yapılması gerekir. Buna rağmen böyle bir hamlenin geleceği konusunda şüphelerim bulunmakta. Hatta, daha da fenası, Beyoğlu Sineması’nın duyurduğu “özgür tarife” modeline geçmek bana sorarsanız. En dostane biçimde söylersem, bu uygulama “faydasız” olur. Kültürel işletme yönetiminde benim fikrime göre en “saf” yaklaşım bu tarz “bağış” yahut “yardım” kampanyalarıdır. Uygulama hem izleyicilerin tepkisini çekebilir, hem de nihayetinde beklenen finansal getiriyi hiçbir zaman sağlamaz. Düşünün bir kere, sinemaya gittiniz ve size üç fiyat seçeneği sunuluyor: 12, 15 ve 20 TL. Film aynı film, seans aynı seans, eğer “bir insanıyet yapalım” diye düşünüp fazladan para vermek isterseniz sinemaya destek oluyorsunuz. Hepsu bu. Dürüstçe söyleyelim, kaçımız bir sinema biletini 12 TL’ye (*ki bana bu bile yüksek bir rakam gibi görünüyor*) almak varken, 20 TL öderiz? Peki böylelikle ne kadar ek gelir sağlayabilir bir sinema salonu? Dahası bu ne kadar sürdürülebilir olur? Daha ilk günden Beyoğlu Sineması’nı bu uygulamaya son vermeye ve yukarıda saydığım yahut buna benzer farklı fiyat uygulamaları, destek için özel gösterimler vs. gibi farklı çözümler yoluna davet etmek istiyorum. Ayrıca yine malumunuz Beyoğlu Sineması birkaç yıldır topun ağzında, ha kapandı, ha kapanacak derken birkaç yıl sağ kalmayı başardı. Bunda bilhassa “Herkes İçin Mimarlık” oluşumunun büyük emeği var. Ama yapılan yanlış uygulamaya yanlış demeyeceksek, doğruya kim nasıl inanabilir? Yine son zamanlarda Beyoğlu Sineması’na gidenleriniz bilirler, “yenilenme” projesi kapsamında duvardaki resimlere boyandı! Bunun devlet bürokrasisinin her yeri griye boyama anlayışından bir farkı var mı? Beyoğlu Sineması deyince birçokumuzun aklına gelen ilk şey o duvarlardaki canım resimlerdi. Tamam, koltuk sistemi sorunluymuş, altyazılar görünmüyordu, yandaki resimler meşhur belki dekkat dağıtıyordu ama biz Beyoğlu Sineması’nı böyle seviyorduk! “Ee olacak o kadar” diyenlere meşhur şarkıda dendiği gibi “niyetimiz kimseyi kırmak değildir” diyerek cevap verelim, derdimiz bağımsız sinema işletmeciliğinde yapılan yanlışlara dikkat çekmek ve sinemamız açısından daha iyi günler dilemek. Çünkü başka bir sinema mümkün! Hele de Gezi Direnişi’ni gördükten sonra, o zaman #DirenBaşkaSinema.

TWITTER’A DA BEKLERİZ!

RT @elifornek: Davanın tüm bilgileri soL Portal’da. Emegimiz bu sitede, paylaşırsanız sevinirim. haber.sol.org.tr/devlet-ve-siya... 13 hours ago

Ulan sanki bir günde demokratikleştik ha! İşkenceye göz yumana müebbet, #UtkuKalyaÖzgürlük filan. Şahane gün resmen :) 13 hours ago

Aynalı Geçit’de @MuratGulsoy ve Ayfer Tunç’un @parantezci "Diyaloglar" serisinin 3.süneyiz: "Rüya İçinde Rüya". 16 hours ago

Eline sağlık! @HurAyse bu kez "kızıl-erkekli" meselesinin "özünü" ve "tarihini" yazmış bugün. <http://t.co/55EsJH26t> 1 day ago

I rated Frances Ha 8/10 #IMDb imdb.com/title/tt2347569 1 day ago

[Takip et: @Sonerchik](#)

POPÜLER YAZILAR & SAYFALAR

Tanpınar’ın Ahmet Hamdi’si: Günlüklerin Işığında Türkiye’de Sinema Meselesi: “Başka Sinema” Nasıl Mümkün?

Sevdiğim Yazarlar: Tanpınar’daki Şahsi Masalımız La Vie d’Adèle: Mavi en “sıcak” renkmış gerçekten de... Haneke : “Hepimiz Yanlış Bir Bilinçle Yaşıyoruz”*

SON YAZILAR

Türkiye’de Sinema Meselesi: “Başka Sinema” Nasıl Mümkün?

Hayatı Sevme Hastalığı ya da “Ah şu edebiyat tartışmalarımız!”

La Vie d’Adèle: Mavi en “sıcak” renkmış gerçekten de... Sefertası (Dabba): Sevgi, sıcak yenen bir yemektir... Peri Gazozu: Türkiye’nin Yetim Öyküsü...

TAKIP ETTİĞİM BLOGLAR

1. kadınbedensahnedünya
2. Emrah Göker’in İstifhanesi
3. Malumun İlamı
4. Mutlak Töz
5. Dan Ariely
6. Sinedebiyat
7. İstanbul Dostoyevski Topluluğu
8. koltukname
9. Blogs Of The Day
10. MURAT GÜLSOY

ARŞİVLER

Ay Seçin

KATEGORİLER

Kategori Seçin

TAKİPTE KALIN!

Takip et, Blog’daki yazılar, istersen günlük/haftalık/aylık olarak mailine gelsin. Hiç bir şey kaçırma!

Diğer 377 takipçiyeye katılın

Takip Et

ETİKETLER

11’e 10 Kala 2000’lerin en iyi kitapları 2012 2012 en iyi kitaplar 2012 En İyi

Filmler Ahmet Hamdi

Tanpınar Altın Palmiye Amour

Ayfer Tunç Aşk Bağımsız Sinema Beşir’le Vals Blog Cannes Cannes Film Festivali Dergah Yayınları DirenGezi Direniş Dünya

Festivallerinden Edebiyat Eleştirisi En

İyi Film En İyi Senaryo Festival Festival

Filmleri film Filmekimi Filmekimi

2013 Film Eleştirisi Genç Bir Romancının

İtirafları Genç Yazarlara Tavisiyeler Genç

yazarlara tavsiyeler Gezi Parkı

Günlüklerinin Işığında Tanpınar’la Başbaşa

Kanepa Hazret Var Hazran İsyanı Kapak Kızı